

JOHN GRISHAM

ACHTER GESLOTEN
DEUREN

AL MEER DAN 20 JAAR DE SUCCESVOLSTE
THRILLERSCHRIJVER TER WERELD

Over het boek

Aanvankelijk lijkt het toeval. Met niet meer dan twee uur tijdsverschil overlijden twee belangrijke rechters van het Amerikaanse Hooggerechtshof. Abe Rosenberg was al eenennegentig jaar oud en ernstig ziek, maar de veel jongere Jensen was kerngezond. Moord, zo luidt de onweerlegbare conclusie van de FBI, maar men legt geen direct verband tussen beide zaken.

De beeldschone en briljante rechtenstudente Darby Shaw ziet echter wel een verband. Hoe gevaarlijk dicht zij bij de onthullende waarheid komt, wordt pas duidelijk wanneer zij zelf ternauwernood aan een moordaanslag ontkomt. Samen met de al even geïntrigeerde journalist Gray Grantham stelt Darby op haar eigen manier een onderzoek in. Ze stuiten op een overstelpende hoeveelheid feiten en... één naam.

Over de auteur

John Grisham werd op 8 februari 1955 geboren in Jonesboro, Arkansas, als tweede kind in een gezin van vijf kinderen. Zijn vader werkte in de bouw en zijn moeder was huisvrouw. Na zijn studie rechten aan de University of Mississippi werkte Grisham bijna tien jaar lang als jurist, waarbij hij zich specialiseerde in strafrechtelijke zaken en letselschadeclaims. In 1983 werd hij gekozen tot lid van het Huis van Afgevaardigden van de staat Mississippi, een functie die hij tot 1990 bekleedde. Als thrillerschrijver debuteerde hij in 1988 met *De jury*, maar het was zijn tweede boek, *Advocaat van de duivel*, waarmee hij definitief zijn naam vestigde als de koning van de legal thriller.

Van dezelfde auteur

De jury
Advocaat van de duivel
Achter gesloten deuren
De cliënt
Het vonnis
De rainmaker
In het geding
De partner
De straatvechter
Het testament
De broederschap
De erfpachters
Winterzon
Het dossier
De claim
Verloren seizoen
Het laatste jurylid
De deal
De gevangene
De verbanning
De aanklacht
De getuige
De wettelozen
De belofte
De bekentenis
Het proces
Vergiffenis
De afperser
Het protest
De erfgenaam
Dilemma

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken,
volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina:
[Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

John Grisham

Achter gesloten deuren

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

The Pelican Brief

© 1992 by John Grisham

Vertaling

Jan Smit

Omslagbeeld

© Arcangel Images/Hollandse Hoogte

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer

© 2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 7412 6

NUR 332

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Hij leek niet in staat zo'n chaos te veroorzaken, maar het tumult op straat was toch grotendeels aan hem te wijten. En hij genoot met volle teugen. Hij was eenennegentig, grotendeels verlamd, en hij zat in een rolstoel. Zijn tweede attaque, zeven jaar geleden, was bijna zijn dood geworden, maar Abraham Rosenberg leefde nog steeds. Hij kreeg extra zuurstof toegediend, maar zelfs met slangetjes in zijn neus had hij meer juridische invloed dan zijn acht collega's. Hij was de levende legende van het Hoogerechtshof, en veel mensen konden zijn bloed wel drinken.

Hij zat in zijn kleine rolstoel in een kantoor op de begane grond van het Amerikaanse Hoogerechtshof, met zijn voeten tegen de vensterbank. Hij boog zich naar voren toen het gejoel aanzwol. Hij had een hekel aan de politie, maar de aanblik van de rijen agenten stelde hem toch gerust. Ze hadden een kordon gevormd en gaven geen duimbreed toe, hoewel de meute steeds luider van haar ongenoegen blijk gaf.

'Nog nooit zo'n mensenmassa gezien!' riep Rosenberg vanaf het raam. Hij was bijna doof. Jason Kline, zijn eerste assistent, stond achter hem. Het was de eerste maandag van oktober, de openingsdag van de nieuwe zitting, en dit vertoon was de traditionele demonstratie van het eerste artikel uit de Amerikaanse grondwet. Een imposante demonstratie. Rosenberg genoot. Vrijheid van meningsuiting stond voor hem gelijk aan vrijheid van oproer.

'Zijn de Indianen er ook bij?' vroeg hij luid.

Jason Kline boog zich naar zijn rechteroor. 'Ja!'

'Beschilderd met oorlogskleuren?'

'Ja! En in krijgstenue.'

'Dansen ze ook?'

'Ja!'

Indianen, zwarten, blanken, bruinen, vrouwen, homo's, milieu-

beschermers, christenen, anti-abortusactivisten, Ariërs, neonaazi's, atheïsten, jagers, dierenbeschermers, blanke racisten, zwarte racisten, belastingtegenstanders, houthakkers, boeren... het was een zee van protest. De oproerpolitie hield de wapenstok gereed.

'De Indianen moeten juist blij met me zijn!'

'Dat zijn ze ook wel.' Kline knikte en glimlachte naar de zwakke kleine man die nu zijn vuisten had gebald. Rosenbergs ideologie was simpel: de staat boven de zakenwereld, het individu boven de staat en het milieu boven alles. En de Indianen hadden per definitie gelijk.

Het gejoel, de gebeden, het gezang en de spreekkoren werden steeds luider en de oproerpolitie sloot de rijen. De mensenmassa was groter en rumoeriger dan de afgelopen jaren. De spanningen waren hoog opgelopen. Het geweld nam toe, er waren bomaanslagen op abortusklinieken gepleegd, artsen waren aangevallen en in elkaar geslagen. In Pensacola was zelfs een dokter gedood, in foetushouding vastgebonden en met een bijtend zuur overgoten. Iedere week braken er wel ergens rellen uit. Kerken waren beklad en priesters gemolesteerd door militante homo's. Witte racisten opereerden vanuit een tiental duistere, paramilitaire organisaties die steeds gewelddadiger tegen zwarten, Latino's en Aziaten optraden. Haatcampagnes dreigden Amerika's nationale tijdpassering te worden.

En het Hooggerechtshof was natuurlijk een gemakkelijk doelwit. Sinds 1990 was het aantal ernstige dreigementen tegenover de rechters vertienvoudigd. De beveiliging was meer dan verdubbeld. Iedere rechter werd nu door minstens twee FBI-agenten beschermd en vijftig andere agenten waren voortdurend bezig de dreigbrieven en telefoontjes te onderzoeken.

Rosenberg tuurde naar buiten. 'Ze haten me!' zei hij luid.

'Sommigen wel, ja,' antwoordde Kline geamuseerd.

Rosenberg hoorde dat graag. Hij glimlachte en zuchtte diep. Van alle serieuze dreigementen was tachtig procent aan zijn adres gericht.

'Zijn er nog spandoeken?' vroeg hij. Hij was bijna blind.

‘Ja, heel wat.’

‘Wat staat erop?’

‘De bekende kreten: ROSENBERG WEG! ROSENBERG DOOD! SLUIT DE ZUURSTOF AF!’

‘Ze zwaaien al jaren met dezelfde spandoeken. Waarom bedenken ze niet wat nieuws?’

De assistent gaf geen antwoord. Abe had zich al jaren geleden moeten terugtrekken, maar hij wilde van geen ophouden weten. Zijn drie juridische medewerkers deden het grootste deel van de research, maar Rosenberg schreef nog altijd zelf zijn commentaren. Dat deed hij met een dikke viltstift, in grote letters op een wit notitieblok, als een eersteklasser die leerde schrijven. Het ging niet snel, maar Rosenberg was voor het leven benoemd, dus hij had geen haast. Zijn medewerkers controleerden de commentaren, maar ze konden hem zelden op een fout betrappen.

Rosenberg grinnikte. ‘We kunnen Runyan wel aan de Indianen uitleveren.’ John Runyan, de voorzitter van het Hooggerechts-hof, was een overtuigd conservatief, benoemd door de Republi-keinen en gehaat bij de Indianen en de meeste andere minder-heden. Zeven van de negen rechters waren door Republikeinse presidenten benoemd. Rosenberg wachtte al bijna vijftien jaar op een Democraat in het Witte Huis. Hij wilde ermee stoppen, hij *moest* ermee stoppen, maar hij kon de gedachte niet verdra-gen dat een rechtse figuur zijn plaats zou innemen.

En dus wachtte hij af. Desnoods zou hij hier in zijn rolstoel blij-ven zitten, met zijn zuurstofflessen, tot hij honderdvijf was. Zo-lang hij de Indianen, de zwarten, de vrouwen, de armen, de ge-handicapten en het milieu maar kon beschermen. En niemand ter wereld kon daar iets aan doen; behalve hem vermoorden. Dat was misschien niet eens zo’n slecht idee.

De grote man begon te knikkebollen en viel in slaap. Kline sloop het kantoor uit om weer verder te gaan met zijn research in de bibliotheek. Over een halfuur zou hij terugkomen om de zuurstofflessen te controleren en Abe zijn pillen te geven.

Het kantoor van de voorzitter bevond zich ook op de begane

grond en was groter en luxer dan de andere acht. Ernaast lag een ontvangstruimte voor kleine recepties en formele bijeenkomsten.

De deur van het kantoor zelf was gesloten. De voorzitter van het Hooggerechtshof, zijn drie medewerkers, het hoofd van de bewakingsdienst, drie FBI-agenten en K.O. Lewis, de adjunct-directeur van de FBI, waren in vergadering bijeen. De sfeer was bedrukt en de mannen probeerden het tumult op straat te negeren, hoewel dat niet eenvoudig was. Een aantal rechters was weer met de dood bedreigd. De voorzitter en Lewis bespraken de situatie, terwijl de anderen zwijgend toehoorden. De medewerkers maakten aantekeningen.

De afgelopen twee maanden had de FBI meer dan tweehonderd dreigementen geregistreerd, een nieuw record. Natuurlijk waren er de gebruikelijke telefoontjes van mensen die het hele Hooggerechtshof wilden opblazen, maar er waren ook serieuze dreigementen bij, compleet met namen en uitvoerige bijzonderheden over bepaalde zaken.

Runyan probeerde zijn ongerustheid niet te verhelen. Hij had een FBI-rapport voor zich liggen waarin de namen van verdachte individuen en groeperingen werden genoemd: de Ku-Klux-Klan, de Ariërs, de neonazi's, de Palestijnen, de zwarte separatisten, de pro-life-activisten, de homohaters. Zelfs de IRA werd genoemd. Iedereen, leek het wel, behalve de Rotary en de padvinderij, stond in het rapport. Een groepering uit het Midden-Oosten, gesteund door Iran, had gedreigd met aanslagen op Amerikaanse bodem als vergelding voor de dood van twee ministers van Justitie in Teheran, hoewel er geen enkel bewijs bestond dat de Verenigde Staten iets met deze moorden te maken hadden. Een nieuwe Amerikaanse terreurbeweging die zich de Underground Army noemde, had een federale rechter in Texas gedood door middel van een autobom. Er waren nog geen arrestaties verricht, maar de UA had de verantwoordelijkheid opgeëist. Dezelfde organisatie was de belangrijkste verdachte in een reeks bomaanslagen op vakbondskantoren, maar er waren weinig concrete sporen.

‘En die Portoricaanse terroristen?’ vroeg Runyan zonder op te kijken.

‘Lichtgewichten. Daar maken we ons geen zorgen over,’ antwoordde K.O. Lewis nonchalant. ‘Die dreigen al twintig jaar, zonder ooit iets te doen.’

‘Misschien vinden ze het nu tijd om in actie te komen. Het klimaat is er rijp voor, nietwaar?’

‘Nee. De Portoricanen kunt u wel vergeten, voorzitter.’ Runyan werd graag met voorzitter aangesproken. Niet met ‘opperrechter’ of ‘edelachtbare’, maar met ‘voorzitter’. ‘Zij dreigen gewoon omdat iedereen het doet.’

‘Fijn zo,’ zei Runyan zonder een spoor van een glimlach. ‘Ik zou het jammer vinden als we iemand zouden overslaan.’ Hij wierp het dossier op zijn bureau en wreef over zijn slapen. ‘Goed. Hoe staat het met de beveiliging?’ Hij sloot zijn ogen.

K.O. Lewis legde zijn eigen dossier op het bureau van de voorzitter. ‘De directeur wil iedere rechter door vier agenten laten bewaken – de komende drie maanden, in elk geval. We zullen limousines met een escorte gebruiken om hen van en naar hun werk te rijden en de bewakingsdienst van het Hooggerechtshof zal voor extra assistentie zorgen en het gebouw beschermen.’

‘En als er iemand op reis wil?’

‘Dat lijkt ons voorlopig niet verstandig. De directeur vraagt alle rechters om tot het eind van het jaar in Washington te blijven.’

‘Ben je gek geworden? Is hij gek geworden? Als ik dat tegen mijn collega’s zou zeggen, stappen ze morgenochtend op het eerste het beste vliegtuig om het hele land door te reizen. Nee, dat is absurd.’ Runyan keek fronsend naar zijn medewerkers, die nadrukkelijk hun hoofd schudden. Absurd.

Lewis was niet onder de indruk. Hij had die reactie wel verwacht. ‘Zoals u wilt, voorzitter. Het was maar een suggestie.’

‘Een onzinnige suggestie.’

‘De directeur verwachtte ook niet dat u ermee zou instemmen. Maar hij wil wel tijdig op de hoogte worden gebracht als er iemand op reis gaat, zodat wij maatregelen kunnen treffen.’

‘Bedoel je dat hij iedereen die de stad verlaat een escorte wil meegeven?’

‘Ja, voorzitter. Dat is inderdaad de bedoeling.’

‘Dat wordt niets. Mijn collega’s zijn niet gewend aan babysitters.’

‘Nee, maar ze zijn ook niet gewend aan sluipschutters en bom-aanslagen. We proberen u en uw eerbiedwaardige collega’s alleen maar te beschermen. Daartoe zijn we niet verplicht, maar u hebt ons zelf te hulp geroepen. We kunnen zo weer vertrekken, als u dat liever hebt.’

Runyan leunde voorover in zijn stoel, trok een paperclip uit elkaar en probeerde hem recht te buigen. ‘En de directe omgeving?’

Lewis zuchtte. Hij had moeite een glimlach te onderdrukken. ‘Over dit gebouw maken we ons geen zorgen. Dat is gemakkelijk te beveiligen. We verwachten hier geen problemen.’

‘Waar dan wel?’

Lewis knikte naar het raam. Het rumoer nam nog steeds toe. ‘Buiten. Daar wemelt het van de idioten – fanatici, maniakken.’ ‘Die allemaal de pest aan ons hebben.’

‘Blijkbaar. Luister, voorzitter, we zijn vooral bezorgd om rechter Rosenberg. Hij wil onze mensen nog steeds niet in zijn huis toelaten. Daarom zitten ze de hele nacht in een auto bij hem in de straat. Zijn favoriete bewaker... hoe heet die man ook weer? Ferguson... mag zich bij de achterdeur installeren, maar alleen van tien uur ’s avonds tot zes uur ’s ochtends. Niemand mag het huis binnen, behalve Rosenberg en zijn verpleger. Dat is een zeer onveilige situatie.’

Runyan peuterde met de paperclip onder zijn nagels en glimlachte bij zichzelf. Rosenbergs overlijden, op welke manier dan ook, zou een opluchting zijn – nee, een feestdag. De voorzitter zou zich in het zwart moeten kleden en een grafrede moeten uitspreken, maar achter gesloten deuren zou hij het glas heffen met zijn assistenten. Runyan grijnsde bij de gedachte.

‘Wat stel je dan voor?’ vroeg hij.

‘Wilt u eens met hem praten?’

‘Dat heb ik al gedaan. Ik heb hem gezegd dat hij waarschijnlijk de meest gehate man van het land is, dat miljoenen Amerikanen hem iedere dag vervloeken, dat de meeste mensen hem wel kunnen wurgen, dat hij vier keer zoveel dreigbrieven ontvangt als de rest van ons samen en dat hij een ideaal en eenvoudig doelwit voor een moordaanslag vormt.’

Lewis wachtte. ‘En?’

‘Ik kon hem de kont kussen, zei hij. En toen viel hij in slaap.’

De medewerkers grinnikten beleefd. Toen de FBI-agenten begrepen dat er gelachen mocht worden, deden ze mee.

‘Dus wat doen we?’ vroeg Lewis, die er de humor niet van inzag.

‘Probeer hem zo goed mogelijk te beschermen. Zet alles zwart op wit, en maak je er verder niet druk over. Als hij er geen punt van maakt, waarom jij dan wel?’

‘Omdat mijn directeur er een punt van maakt, voorzitter. En dat is logisch. Als een van u iets overkomt, krijgt de FBI de schuld.’

Runyan schoof heen en weer op zijn stoel. Het lawaai buiten was nu oorverdovend. De bespreking had lang genoeg geduurd. ‘Vergeet Rosenberg maar. Misschien sterft hij wel in zijn slaap. Ik ben meer bezorgd om Jensen.’

‘Ja. Jensen is ook een probleem,’ zei Lewis, bladerend in het dossier.

‘Dat weet ik,’ zei Runyan langzaam. ‘Een pijnlijk probleem zelfs. Het ene moment beschouwt hij zichzelf als progressief en stemt hij met Rosenberg mee, vervolgens stelt hij zich op als een blanke racist en een voorstander van gescheiden onderwijs, en daarna omhelst hij de Indianen en biedt hun heel Montana aan. Hij gedraagt zich als een achterlijk kind.’

‘Hij wordt behandeld voor depressies.’

‘Dat weet ik. Hij heeft het me verteld. Ik ben zijn vaderfiguur. Welke medicijnen krijgt hij?’

‘Prozac.’

Runyan peuterde nog eens onder zijn nagels. ‘En die aerobicslerares met wie hij omging... ziet hij die nog?’

‘Nee, niet serieus. Volgens mij is hij niet geïnteresseerd in vrou-

wen, voorzitter.’ Lewis keek voldaan. Hij wist meer dan hij losliet. Hij keek vragend naar een van zijn agenten voor een bevestiging van dat sappige nieuwtje.

Runyan negeerde de insinuatie. Hij wilde er niets over horen. ‘Werkt hij mee?’

‘Natuurlijk niet. In veel opzichten is hij nog erger dan Rosenberg. We mogen hem escorteren tot aan zijn flat, maar daarna kunnen we de hele nacht op het parkeerterrein bivakkeren. Hij woont op de zesde verdieping. We worden niet eens in de hal toegelaten. Dan zouden zijn burens schrikken, zegt hij. Dus blijven we in de auto. Dat flatgebouw heeft minstens tien ingangen. Op die manier kunnen we hem onmogelijk beschermen. Sterker nog, hij vindt het leuk om verstoppertje met ons te spelen. We hebben geen idee of hij thuis is of niet, want hij weet ons iedere keer te ontglippen. Van Rosenberg wéten we tenminste waar hij ’s nachts is. Bij Jensen moeten we ernaar raden.’

‘Geweldig. Aan de andere kant, als jullie hem niet kunnen schaduwen, zal dat voor een moordenaar ook niet eenvoudig zijn.’ Daar had Lewis niet aan gedacht. Maar opnieuw zag hij de humor er niet van in. ‘De directeur maakt zich grote zorgen over de veiligheid van rechter Jensen,’ zei hij strak.

‘Hij krijgt niet veel dreigbrieven.’

‘Hij staat nummer zes op de lijst, vlak na u, edelachtbare.’

‘O. Dus ik sta vijf?’

‘Ja. Achter rechter Manning. Die werkt trouwens heel goed mee.’

‘Ja, die is nog bang voor zijn eigen schaduw,’ zei de voorzitter. Hij aarzelde. ‘Het spijt me. Dat had ik niet mogen zeggen.’

Lewis negeerde de opmerking. ‘De meesten werken goed mee, behalve Rosenberg en Jensen. Rechter Stone gaat wel tekeer, maar hij doet wat hem wordt gezegd.’

‘Hij snauwt tegen iedereen, dus dat hoeft je niet persoonlijk op te vatten. Als Jensen jullie ontglipt, waar gaat hij dan heen, denk je?’

Lewis keek snel naar een van zijn agenten. ‘Geen idee.’

Een deel van de menigte op straat hief opeens een spreekkoor

aan waar iedereen zich bij aansloot. De voorzitter kon het tumult niet langer negeren. De ruiten rammelden in de sponningen. Hij stond op en maakte een eind aan de vergadering.

Het kantoor van rechter Glenn Jensen bevond zich op de eerste verdieping, ver weg van het rumoer op straat. Het was een grote ruimte, maar toch de kleinste van de negen. Jensen was het jongste lid van het Hooggerechtshof en hij mocht zich gelukkig prijzen dat hij een eigen kantoor had. Toen hij zes jaar geleden op tweeënveertigjarige leeftijd was benoemd, werd hij beschouwd als een zeer formeel jurist met dezelfde diepgewortelde conservatieve opvattingen als de man die hem had benoemd. Het debat in de Senaat over zijn benoeming verliep zeer roerig. Tegenover de juridische commissie sloeg Jensen een armzalig figuur. Bij gevoelige kwesties probeerde hij de kool en de geit te sparen, waardoor hij van alle kanten werd aangevallen. De Republikeinen zaten met hem in de maag en de Democraten roken bloed. Ten slotte moest de president zelf zijn macht aanwenden en werd Jensen toch benoemd, met een meerderheid van slechts één stem.

Maar nu was hij dan lid van het Hooggerechtshof, een benoeming voor het leven. De afgelopen zes jaar had hij zich niet erg populair gemaakt. Gekwetst door de harde manier waarop hij was aangepakt had hij gezworen zich menselijk en begripvol op te stellen. Daar waren de Republikeinen niet blij mee. Ze voelden zich verraden, vooral toen Jensen zelfs voor de rechten van criminelen opkwam. Niet gehinderd door ideologische bezwaren schoof hij van de rechterkant van het politieke spectrum snel naar het midden en zelfs naar de linkerzijde op. Maar toen de juridische wetenschappers bedenkelijk aan hun sikjes trokken, keerde Jensen even snel weer op zijn schreden terug en sloot zich aan bij rechter Sloan in een van diens beruchte anti-feministische standpunten. Jensen hield niet van vrouwen. Hij stond neutraal tegenover de kerk, sceptisch tegenover vrije meningsuiting, positief tegenover belastinghervormingen, onverschillig tegenover de Indianen, angstig tegenover zwarten en

lankmoedig tegenover criminelen. Hij veroordeelde pornografie, hij was vrij consequent in zijn pogingen het milieu te beschermen, en hij maakte zich sterk voor de rechten van homoseksuelen – tot afgrijzen van de Republikeinen die zoveel moeite hadden gedaan voor zijn benoeming.

Op zijn eigen verzoek was de zaak Dumond aan hem toegewezen. Ronald Dumond woonde al acht jaar met een vriend samen. Ze vormden een gelukkig en toegewijd stel, in voor- en tegenspoed. Ze wilden trouwen, maar in Ohio was dat niet toegestaan. De vriend kreeg AIDS en stierf een afschuwelijke dood. Ronald wilde hem laten begraven, maar de familie van zijn vriend kwam tussenbeide en sloot Ronald van de plechtigheid uit. Woedend daagde Ronald de familie voor het gerecht wegens de emotionele en psychologische schade die hem was toegebracht. De kwestie speelde al zes jaar en na eindeloze verwijzingen kwam de zaak ten slotte bij Jensen terecht.

Het ging dus om de rechten van ‘echtgenoten’ van homoseksuelen. Homo-activisten ontfermden zich over de zaak Dumond en de protesten leidden zelfs tot rellen.

En nu moest Jensen een uitspraak doen. De deur van zijn kantoor was dicht. Jensen en zijn drie assistenten zaten om de vergadertafel. Ze hadden al twee uur over de zaak Dumond gesproken, zonder een stap verder te komen. Een van de assistenten, een progressief jurist afkomstig van Cornell, wilde een algemene uitspraak die de partners van homoseksuelen alle rechten zou garanderen. Jensen voelde daar zelf ook wel voor, maar hij hield de boot af. De twee andere medewerkers waren sceptisch. Binnen het Hooggerechtshof was een meerderheid van vijf stemmen nodig en met dit voorstel zouden ze die meerderheid nooit verwerven, zoals Jensen ook wel wist.

Het gesprek dwaalde af.

‘De voorzitter heeft er de pest in, Glenn,’ zei de medewerker die aan Duke had gestudeerd. Binnenskamers noemden ze Jensen bij zijn voornaam. ‘Rechter Jensen’ was zo’n mondvol.

Glenn wreef zich in zijn ogen. ‘Dat is niets nieuws.’

‘Een van Runyans medewerkers vertelde me dat hij en de FBI

zich ongerust maken over je veiligheid. Je werkt niet mee, zeggen ze, en dat bevalt Runyan niet. Hij vroeg me je te waarschuwen.’ Alles werd altijd via de assistenten doorgegeven. Alles.

‘Hij hoort zich ongerust te maken. Dat is zijn werk.’

‘Hij wil je twee extra lijfwachten toewijzen, die toegang hebben tot je appartement. De FBI wil je ook van en naar je werk rijden, en ze adviseren je om minder door het land te reizen.’

‘Dat weet ik allemaal al.’

‘Ja, maar de voorzitter vraagt je nog eens nadrukkelijk om beter met de FBI samen te werken. Dat is de enige manier waarop ze je kunnen beschermen.’

‘Juist.’

‘Ik geef het alleen maar door.’

‘Bedankt. Zeg maar tegen die assistent van Runyan dat jullie je best hebben gedaan en dat ik daar veel waardering voor heb, maar dat ik me er geen zier van aantrek. Glenn kan heel goed op zichzelf passen.’

‘Natuurlijk. Je bent dus niet bang?’

‘Absoluut niet.’

Thomas Callahan was een van de populairste docenten aan de universiteit van Tulane, voornamelijk omdat zijn colleges nooit vóór elf uur 's ochtends begonnen. Hij dronk veel, zoals de meeste van zijn studenten, en daarom had hij de ochtenduren nodig om te slapen en weer bij te komen. Hij gruwde bij de gedachte om al om negen of tien uur voor een groep studenten te moeten staan. Hij was ook populair omdat hij *cool* was. Hij droeg gebleekte jeans, tweed jasjes met stukken op de versleten ellebogen, geen sokken en geen stropdas – progressieve chic. Hij was vijfenveertig, maar met zijn donkere haar en zijn hoornen bril kon hij ook voor vijfendertig doorgaan. Niet dat het hem iets kon schelen hoe hij eruitzag. Hij schoor zich eens per week, als de stoppels begonnen te jeuken. Als het kil was – wat in New Orleans zelden voorkwam – liet hij zijn baard staan. En hij had de reputatie dat vrouwelijke studenten hem niet onverschillig lieten.

Hij was ook populair omdat hij constitutioneel recht doceerde, een verplicht maar weinig geliefd vak. Dankzij zijn briljante aanpak en zijn nonchalante houding wist hij er toch iets van te maken. Dat zou niemand anders aan Tulane zijn gelukt. Niemand wilde het ook proberen.

Dat was de reden waarom de studenten elkaar drie ochtenden per week verdrongen voor een goed plaatsje bij constitutioneel recht.

De tachtig jongelui zaten verspreid over zes oplopende rijen, druk fluisterend toen Callahan naar zijn kathedraal liep en zijn bril oppoetste. Het was precies vijf over elf. Te vroeg, vond hij.

‘Wie heeft iets begrepen van Rosenbergs minderheidsstandpunt in de zaak Nash versus New Jersey?’ Alle hoofden draaiden zijn kant uit en het was meteen stil. Een flinke kater, zo te zien. Zijn ogen waren bloeddoorlopen. Als hij met Rosenberg begon,

werd het meestal een zware ochtend. Niemand zei iets. Nash tegen New Jersey? Callahan keek langzaam en systematisch de zaal rond en wachtte. Doodse stilte.

De luide klik van de deurkruk brak de spanning. De deur werd haastig geopend en een aantrekkelijke jonge vrouw in een strakke stonewashed spijkerbroek en een katoenen sweater glipte sierlijk naar binnen en schoof langs de muur naar de derde rij, waar ze zich handig langs de andere studenten manoeuvreerde, op weg naar haar eigen plaats. De jongens op de vierde rij keken vol bewondering toe. De jongens op de vijfde rij bogen zich naar voren om beter te kunnen zien. Al twee jaar lang werd hun saaie bestaan in de collegebanken uitsluitend opgevrolijkt door haar verschijning, met haar lange benen en haar wijde sweaters. Ergens onder die ruimvallende kleding moest een prachtig lichaam schuilgaan, maar ze liep er niet mee te koop. Ze was gewoon een van de groep en ze hield zich aan de kledingcode van jeans, flanellen hemden, oude truien en oversized kaki jasjes. Geen leren minirok, helaas. Daar hadden de jongens heel wat voor over gehad.

Ze lachte even tegen de jongen naast haar en op dat moment had niemand meer aandacht voor Callahan en zijn vraag. Haar donkerrode haar viel net over haar schouders. Ze was die perfecte cheerleader met die volmaakte tanden en dat volmaakte haar op wie iedere jongen op de middelbare school minstens twee keer verliefd werd. En misschien nog wel een keer op de universiteit. Callahan negeerde haar binnenkomst. Als ze een eerstejaars was geweest, die bang voor hem was, had hij haar misschien afgebekt. ‘Niemand komt ooit te laat op een rechtszaak!’ was het cliché dat rechtendocenten al jaren gebruikten.

Maar Callahan was niet in de stemming om iemand af te bekken en Darby Shaw was niet bang voor hem. Heel even vroeg hij zich af of iemand wist dat ze met elkaar naar bed gingen. Waarschijnlijk niet. Darby wilde het zelf geheim houden.

‘Heeft iemand Rosenbergs minderheidsstandpunt in de zaak Nash versus New Jersey gelezen?’ Opeens had hij weer alle aandacht en viel er een doodste stilte. Een opgestoken hand

kon betekenen dat je een halfuur lang werd doorgezaagd. Geen vrijwilligers, dus. De rokers op de achterste rij staken een sigaret op. De meeste van de tachtig studenten zaten doelloos op hun blocnotes te krabbelen. Alle hoofden waren gebogen. Het viel te veel op om het boek door te bladeren op zoek naar de zaak Nash. Iedere beweging kon de aandacht trekken. En iemand zou de klos moeten zijn.

De zaak Nash stond niet in het boek. Het was een van de tien kleinere zaken die Callahan de vorige week kort had aangestipt, en hij was benieuwd of iemand zich er nog verder in had verdiept. Daar was hij berucht om. Zijn afsluitende tentamen besloeg twaalfhonderd zaken, waarvan er duizend niet in het boek stonden. Dat tentamen was een nachtmerrie, maar Callahan cijferde heel soepel en je moest er wel erg de kantjes aflopen om bij hem te zakken.

Maar op dit moment leek hij allesbehalve soepel. Hij keek nog eens de zaal rond. Tijd voor een slachtoffer. ‘Vertel het eens, meneer Sallinger. Hebt u een verklaring voor Rosenbergs minderheidsstandpunt?’

‘Nee, meneer,’ antwoordde Sallinger prompt, vanaf de vierde rij.

‘O nee? Omdat u Rosenbergs commentaar niet hebt gelezen, misschien?’

‘Nee, eh... ja, meneer.’

Callahan keek hem nijdig aan. Door zijn bloeddoorlopen ogen leek zijn blik nog dreigender. Maar Sallinger was de enige die het zag. De andere studenten staarden nog steeds voor zich op hun bank. ‘En waarom niet, als ik vragen mag?’

‘Omdat ik zelden minderheidsstandpunten lees. Zeker niet die van Rosenberg.’

Dom, dom, dom. Sallinger had besloten terug te vechten, maar hij had geen munitie.

‘Hebt u soms iets tegen Rosenberg, meneer Sallinger?’

Callahan adoreerde Rosenberg. Aanbad hem. Las alle boeken over de man en zijn opvattingen. Bestudeerde hem. Had zelfs een keer met hem gegeten.

Sallinger schoof nerveus heen en weer. ‘Nee, meneer. Ik houd gewoon niet van minderheidsstandpunten.’

Sallingers antwoorden waren niet van humor gespeend, maar niemand grijnsde. Later, bij een biertje, zou er nog vele malen smakelijk om Sallinger en zijn afkeer van minderheidsstandpunten – vooral die van Rosenberg – worden gelachen, maar nu niet. ‘Juist. Meerderheidsstandpunten leest u dus wel?’

Een aarzeling. Sallingers zwakke verdediging dreigde op een smadelijke nederlaag uit te lopen. ‘Ja, meneer. Een heleboel, zelfs.’

‘Geweldig. Leg me dan het meerderheidsstandpunt in de zaak Nash versus New Jersey maar uit.’

Sallinger had nog nooit van de zaak gehoord, maar hij zou hem zijn hele juridische loopbaan niet meer vergeten. ‘Eh... dat heb ik toevallig niet gelezen, geloof ik.’

‘Dus minderheidsstandpunten leest u niet, meneer Sallinger, en nu blijkt dat u ook de meerderheidsstandpunten overslaat. Wat leest u eigenlijk wèl? Romannetjes, boulevardbladen?’

Er werd voorzichtig gelachen op de vierde rij, door studenten die zich verplicht voelden tot een reactie, maar zonder te veel op te vallen.

Sallinger werd vuurrood en staarde Callahan aan.

‘Waarom hebt u die zaak niet opgezocht, meneer Sallinger?’ wilde Callahan weten.

‘Ik weet het niet. Het is me gewoon ontgaan, vrees ik.’

Callahan dreef het niet op de spits. ‘Dat verbaast me niet. Ik heb die zaak vorige week terloops genoemd. Afgelopen woensdag, om precies te zijn. En ik zal er bij het volgende tentamen zeker op terugkomen. Ik begrijp niet hoe u een zaak kunt negeren waar u op het tentamen een vraag over kunt verwachten.’ Callahan ijsbeerde langzaam voor zijn kathedraker heen en weer, starend naar de studenten. ‘Is er iemand die er wel iets over heeft gelezen?’

Stilte. Callahan keek naar de grond en liet de stilte voortduren. Iedereen staarde voor zich uit, alle pennen en potloden doodstil. Rook kringelde omhoog vanaf de achterste rij.

Ten slotte ging er op de vierde stoel van de derde rij heel langzaam een hand omhoog. De groep slaakte een collectieve zucht van verlichting. Darby Shaw had hen weer gered. Dat werd min of meer van haar verwacht. Ze was nummer twee van haar jaar, vlak achter nummer een. Ze kende de feiten, het verloop, de jurisprudentie, de minderheids- en meerderheidsstandpunten van bijna alle zaken die Callahan de studenten voor de voeten kon werpen. Nooit ontging haar iets. De perfecte cheerleader was magna cum laude afgestudeerd in de biologie en was van plan met dezelfde cijfers haar rechtenstudie af te sluiten om daarna een goed belegde boterham te kunnen verdienen met het vervolgen van chemische bedrijven die het milieu aantasten. Callahan keek haar aan met gespeelde wanhoop in zijn blik. Ze was drie uur geleden uit zijn flat vertrokken na een lange nacht van wijn en wetten. Maar de zaak Nash was niet ter sprake gekomen.

‘Wel, wel, miss Shaw. Waarover was Rosenberg bezorgd?’

‘Hij vindt dat het statuut van New Jersey tegen het tweede artikel van de grondwet indruist.’ Ze keek de professor niet aan.

‘Inderdaad. En kunt u ten behoeve van de rest van de groep nog even uitleggen wat dit statuut inhoudt?’

‘Het verbiedt het bezit van halfautomatische machinegeweren. Onder andere.’

‘Geweldig. En voor de goede orde: wat had de heer Nash bij zich op het moment van zijn aanhouding?’

‘Een AK-47 geweer.’

‘Wat gebeurde er daarom met hem?’

‘Hij werd veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf en hij ging in beroep.’ Ze kende de details.

‘Wat was de heer Nash van beroep?’

‘Dat stond er niet met zoveel woorden bij, maar er werd wel verwezen naar een andere aanklacht wegens handel in verdovende middelen, hoewel hij op het moment van zijn arrestatie geen strafblad had.’

‘Dus hij was een drugsdealer met een AK-47. Toch kreeg hij de steun van Rosenberg, nietwaar?’

‘Natuurlijk.’ Ze keek hem eindelijk aan. De spanning was uit de lucht. De meeste studenten keken op toen Callahan weer begon te ijsberen, zijn blik door de zaal liet dwalen en een nieuw slachtoffer koos. Darby was al te vaak aan het woord. Callahan wilde meer mensen bij de discussie betrekken.

‘Waarom zou Rosenberg het beroep van Nash hebben gesteund?’ vroeg hij aan de groep.

‘Omdat hij dol is op drugsdealers.’ Het was Sallinger die – nauwelijks bekomen van de vorige afstraffing – probeerde terug te slaan. Hij wist dat Callahan prijs stelde op een groepsdiscussie. Callahan glimlachte tegen zijn prooi, alsof hij weer bloed rook. ‘Denkt u dat echt, meneer Sallinger?’

‘Natuurlijk. Drugsdealers, pedofielen, wapensmokkelaars, terroristen... Rosenberg heeft een mateloze bewondering voor dat soort types. Hij ziet hen als zwakke, misbruikte kinderen die zijn bescherming verdienen.’ Sallinger probeerde een oprecht verontwaardigde klank in zijn stem te leggen.

‘En wat zouden we, naar uw gefundeerde mening, met deze mensen moeten doen, meneer Sallinger?’

‘Dat is heel eenvoudig. Ze verdienen een eerlijk proces en een goede advocaat, een snelle beroepsprocedure en daarna een passende straf. Als ze schuldig zijn.’ Sallinger kwam gevaarlijk dicht bij het standpunt van een rechtse fatsoensrakker – een doodzonde onder de studenten van Tulane.

Callahan sloeg zijn armen over elkaar. ‘Gaat u door.’

Sallinger vermoedde een valstrik, maar hij ging toch verder. Hij had niets te verliezen. ‘Ik bedoel, er zijn zoveel zaken waarin Rosenberg heeft geprobeerd de grondwet te herschrijven om nieuwe mazen te creëren door bepaalde bewijzen niet toelaatbaar te verklaren, zodat een schuldige verdachte toch vrijuit kan gaan. Je wordt er misselijk van. Hij vindt alle gevangenis- sen wreed en onmenselijk, dus zouden alle gevangenen volgens artikel acht van de grondwet moeten worden vrijgelaten. Gelukkig is hij met dat standpunt in de minderheid, een snel slinkende minderheid zelfs.’

‘Dus u bent blij met de koers van het Hooggerechtshof, meneer

Sallinger?’ Callahan glimlachte en fronste tegelijkertijd.

‘Reken maar.’

‘U bent een van die normale, gezonde, chauvinistische Amerikanen die het liefst zouden zien dat die klootzak eindelijk in zijn slaap zou overlijden?’

Hier en daar werd gegrinnikt. Het was nu minder riskant om te lachen. Sallinger was zo verstandig geen eerlijk antwoord te geven. ‘Dat wens ik niemand toe,’ zei hij, bijna gegeneerd.

Callahan begon weer te ijsberen. ‘Goed. Dank u, meneer Sallinger. Ik stel altijd veel prijs op uw commentaar. Zoals gewoonlijk hebt u ons weer vergast op de juridische mening van een leek.’

Het gelach nam toe. Sallinger bloosde en zakte terug op zijn stoel.

Callahan lachte niet. ‘Ik zou het intellectuele peil van deze discussie graag willen verhogen. Miss Shaw, waarom staat Rosenberg positief tegenover het beroep van Nash?’

‘Omdat artikel twee van de grondwet mensen het recht geeft wapens te dragen en te bezitten. Rechter Rosenberg vat dit artikel letterlijk en absoluut op. Hij vindt dat er geen uitzonderingen mogelijk zijn. Als Nash met een AK-47, een handgranaat of een bazooka wil rondlopen, kan de staat New Jersey hem dat niet bij wet verbieden.’

‘En u bent het met hem eens?’

‘Nee, en ik ben de enige niet. Zijn ideeën zijn met acht tegen één stem verworpen. Niemand wilde hem volgen.’

‘En wat waren de argumenten van die andere acht?’

‘Die liggen nogal voor de hand. De Amerikaanse staten hebben goede redenen om de verkoop en het bezit van bepaalde wapens te verbieden. De belangen van de staat New Jersey wegen zwaarder dan de grondrechten van de heer Nash. De maatschappij kan individuen niet toestaan zulke vernietigende wapens in hun bezit te hebben.’

Callahan keek haar scherp aan. Aantrekkelijke rechtenstudentes waren zeldzaam aan Tulane, maar als hij er een ontdekte, aarzelde hij geen moment. De afgelopen acht jaar had hij niet

over succes te klagen gehad. Hij hoefde er nauwelijks moeite voor te doen. De meisjes die naar de universiteit kwamen, waren meestal nogal vrijgevochten. Maar Darby was anders geweest. Hij had haar voor het eerst in de bibliotheek gezien, tijdens het tweede semester van haar eerste jaar, en het had hem een maand gekost voordat ze eindelijk met hem uit eten ging.

‘Wie heeft het meerderheidsstandpunt opgesteld?’ vroeg hij haar.

‘Runyan.’

‘En u bent het met hem eens?’

‘Ja. Het is een vrij simpele zaak.’

‘Waarom verzette Rosenberg zich dan?’

‘Omdat hij de pest heeft aan zijn collega’s, volgens mij.’

‘Dus hij ligt dwars om het dwarsliggen zelf?’

‘Vaak wel. Zijn standpunten zijn steeds moeilijker te verdedigen. Neem de zaak Nash. Voor een progressist als Rosenberg ligt het probleem van het wapenbezit heel eenvoudig. Hij had natuurlijk het meerderheidsstandpunt moeten opstellen, en tien jaar geleden zou hij dat ook hebben gedaan. In de zaak Fordice versus Oregon uit 1977 gaf hij een veel beperktere uitleg aan artikel twee van de grondwet. Zijn inconsequente gedrag wordt bijna pijnlijk.’

Callahan was de zaak Fordice alweer vergeten. ‘Bedoelt u dat rechter Rosenberg seniel begint te worden?’

Als een aangeslagen bokser wankelde Sallinger weer de ring in voor de laatste ronde. ‘Hij is volkomen geschift, dat weet u net zo goed als ik. U kunt zijn standpunten ook niet meer verdedigen.’

‘Niet altijd, meneer Sallinger, maar hij is er nog steeds.’

‘Lichamelijk wel, maar verder is hij hersendood.’

‘Hij ademt nog, meneer Sallinger.’

‘Ja, via een apparaat. Ze moeten zuurstof door zijn neus pompen.’

‘Maar toch is dat belangrijk, meneer Sallinger. Hij is de laatste van de grote juridische activisten, en hij leeft nog.’

‘Weet u het zeker?’ vroeg Sallinger en deed er toen het zwijgen toe. Hij had genoeg gezegd. Te veel, zelfs. Hij boog zijn hoofd voor de nijdige blik van zijn professor. Terwijl hij zijn blocnote naar zich toe trok, vroeg hij zich af waarom hij dat allemaal had gezegd.

Callahan keek hem nog eens vernietigend aan en begon weer te ijsberen. Het was inderdaad een zware kater.